

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Sisämarkkinoiden strategian katsaus vuodeksi 2002: Lupauksista toimintaan”

(KOM(2002) 171 lopullinen)

(2002/C 241/34)

Euroopan komissio päätti 11. huhtikuuta 2002 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 262 artiklan nojalla pyytää talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellä mainitusta tiedonannosta.

Lausunnon valmistelusta vastannut ”yhtenäismarkkinat, tuotanto ja kulutus” -jaosto antoi lausuntonsa 26. kesäkuuta 2002. Esittelijä oli Kenneth Walker.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 17. ja 18. heinäkuuta 2002 pitämässään 392. täysistunnossa (heinäkuun 18. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 32 ääntä puolesta ja 6 vastaan.

1. Johdanto

1.1. Komitea on aiemmin antanut lausunnot 24. marraskuuta 1999 julkaistusta komission tiedonannosta, jossa hahmoteltiin yhtenäismarkkinoiden strategiaa (1), sekä komission tekemistä strategian ensimmäisestä (2) ja toisesta (3) vuosikatsauksesta. Tässä lausunnossa käsitellään komission kolmatta vuosikatsausta.

1.2. Komission kolmannessa katsauksessa kootaan yhteen asiakirjaan sisämarkkinapolitiikan eri osa-alueet ja ”esitetään päättäjille suunnitelma seuraavien 18 kuukauden toiminnasta”. Se perustuu yksityiskohtaiseen, erityisesti Cardiff-raportin (4) pohjalta suoritettuun analyysiin niistä alueista, joilla sisämarkkinoita on edelleen parannettava. Katsauksessa luetellaan sarja kohdennettuja toimia, joiden tarkoituksena on korjata nämä puutteet.

1.3. Tiedonannossa arvioidaan myös edistymistä viime vuoden katsauksen jälkeen. Edistyminen on ollut hajanaista. Hieman yli 50 prosenttia kohdennetuista toimita on saatettu loppuun, mikä vastaa viime vuoden tulosta. Joitain merkittäviä edistysaskelia on otettu, mutta yleisesti ottaen edistyminen ei ole ollut riittävän nopeaa.

1.4. Barcelonassa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston lisäkannustus antaa mahdollisuuden nopeuttaa toimeenpanoa. Tiedonannossa korostetaan erityisesti jatkuvuuden ja tulosten

tarvetta, ja siinä keskitytään jo viime vuoden katsauksessa asetettuihin laajoihin tavoitteisiin, jotka ovat:

- Lissabonissa sovittujen ja Barcelonassa vahvistettujen talousuudistusten täytäntöönpanon nopeuttaminen
- valmistautuminen niiden mahdollisuuksien hyödyntämiseen, joita laajentuvat sisämarkkinat pian tarjoavat
- sen varmistaminen, että sisämarkkinat tuovat konkreettista hyötyä kansalaisille erityisesti kuluttajina sekä yrityksille ja ennen kaikkea pk-yrityksille
- ”perusasioiden” jatkuva korostaminen – näitä ovat esimerkiksi tarvittava yhdenmukaistaminen, vastavuoroinen tunnustaminen, yhteisön säädösten saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä, säädösten noudattaminen ja täytäntöönpano, ongelmanratkaisu ja standardointi, jotka ovat välttämättömiä sen varmistamiseksi, että sisämarkkinat toimivat myös käytännössä eivätkä vain teoriassa.

1.5. Komitea ei aio toistaa tässä lausunnossa huomioita, joita se on jo esittänyt aiemmista sisämarkkinoiden strategian katsauksista, vaan pitäytyy käsittelemään kysymyksiä, jotka koskevat sisämarkkinoiden suuntaa tulevaisuudessa ja nykyisten aukkojen poistamista.

2. Komission edistymiskatsaus

2.1. On kulunut kymmenen vuotta siitä, kun yhtenäismarkkinoiden käyttöönottamiselle asetettiin määräajaksi 1. tammikuuta 1993. Tänä aikana Euroopassa on tapahtunut paljon edistystä, mutta paljon on vielä tehtävä. Euro ja laajentuminen tuovat uutta dynamiikkaa, ja Lissabonin kokous sysäsi kehitystä eteenpäin.

(1) EYVL C 140, 18.5.2000.

(2) EYVL C 14, 16.1.2001.

(3) EYVL C 221, 7.8.2001.

(4) KOM(2001) 736 lopullinen, 7.12.2001.

2.2. Rakennemuutos on tärkeä, ja sen avulla voidaan säilyttää eurooppalainen yhteiskuntamalli pitkällä aikavälillä. Rakennemuutos on välttämätön, koska unionin mahdollisuudet luoda kestävä kasvua ja parempia työpaikkoja riippuvat sen talouden vahvuudesta. Euron käyttöönoton jälkeen vahvalle ja joustavalle taloudelle on entistä ratkaisevampi merkitys, jotta ulkoiset häiriöt voidaan kohdata. Vahva talous antaa Euroopalle mahdollisuuden toteuttaa edelleen ainutlaatuisia eurooppalaista yhteiskuntamallia, hyötyä monimuotoisuudesta ja nauttia hyvästä elämänlaadusta.

2.2.1. On vastustettava kiusausta lykätä muutoksia. Uudistuksia voi kuitenkin olla vaikeaa toteuttaa käytännössä, ja ne voivat olla epämiellyttäviä lyhyellä aikavälillä. Niitä vastustavat usein ne, jotka ajattelevat kapeasti vain tietyn sektorin etua. Nykyisessä taloudellisessa ympäristössä voi olla houkutusena hidastaa uudistusten tahtia ja vastustaa muutoksia. Tästä on jo nähty esimerkkejä. Uudistusten lykkääminen olisi kuitenkin virhe. Se vaikeuttaisi unionin mahdollisuuksia hyötyä maailmantalouden elpymisestä, jonka ensimmäiset merkit ovat nyt nähtävissä. Viivästys heikentäisi yritysten kykyä tuottaa innovaatioita ja vahvistaa asemiaan ja vaikeuttaisi uusien yritysten perustamista.

2.2.2. Onnistuminen riippuu poliittisesta tahdosta: lupaus täytyy johtaa toimintaan. Eurooppa on osoittanut, että se voi koota voimansa ja toimia – jos poliittista tahtoa löytyy. Meillä on nyt mahdollisuus jatkaa tältä pohjalta eteenpäin. Tämän mahdollisuuden hyödyntäminen riippuu siitä, onko poliittista tahtoa tarpeeksi, jotta Barcelonassa tehdyt sitoumukset voidaan muuttaa konkreettiseksi toiminnaksi.

2.3. Tarkastellessaan viime vuoden jälkeen saavutettua edistystä komissio toteaa, että yleisesti ottaen täytäntöönpanovauhti on edelleen liian hidas. Hitaasta etenemisestä ovat vastuussa komissio, parlamentti ja neuvosto yhdessä. Komissio on ylittänyt joitain tavoiteaikoja, esimerkiksi lainsäädännön yksinkertaistamista koskevan toimintasuunnitelman ja palvelujen sisämarkkinastrategian osalta. Useimmissa tapauksissa viivästyminen on kuitenkin tapahtunut parlamentissa ja neuvostossa, esimerkiksi yhteisöpatentin, julkisia hankintoja koskevien lainsäädäntöehdotusten ja yritysostotarjouksia koskevan direktiivin käsittelyn yhteydessä.

2.4. Tulostaulu saavutetuista ja saavuttamatta jääneistä tavoitteista esitetään liitteessä 2.

2.5. Barcelonassa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston lisäkannustus antaa mahdollisuuden nopeuttaa toimeenpanoa. Tämä mahdollisuus on käytettävä hyväksi. Tähän mennessä Eurooppa-neuvostoissa annetut sitoumukset eivät useinkaan

ole muuttuneet toiminnaksi ministereiden kokouksissa neuvoston eri kokoonpanoissa. Tämä tulosten ja sitoumusten epäsuhta on nyt poistettava, tai koko Lissabonin strategian uskottavuus joutuu kyseenalaiseksi.

2.5.1. Sisämarkkinoiden strategian lisäarvoa on se, että kokonaisuus on arvokkaampi kuin sen osien summa. Monet ehdotetuista toimita vahvistavat toinen toisiaan, koska ne käynnistävät useita muutoksia samanaikaisesti. Jos vain osa suunnitelluista toimita toteutetaan, tämä kerrannaisvaikutus heikkenee huomattavasti.

3. Seuraavat 18 kuukautta: komission toimintasuunnitelma

3.1. Koska edistyminen on tähän mennessä ollut hidasta, tarvitaan jatkuvaa panostusta sen varmistamiseksi, että kaikki kohdennetut toimet saadaan lopultakin päätökseen. Tässä vaiheessa ei tarvita uusia ideoita eikä suunnanmuutosta. Käynnissä oleva työ on vasta puoliksi valmis. Talousuudistus, sisämarkkinoiden valmistaminen laajentumiseen ja niiden toiminnan parantaminen käytännössä ovat kolme painopistettä.

3.2. Ainoastaan seitsemän jäsenvaltiota on saavuttanut Tukholmassa asetetun täytäntöönpanotavoitteen. Uudeksi tavoitteeksi on asetettu, että kevään 2003 Eurooppa-neuvoston kokoukseen mennessä jäsenvaltioiden on saavutettava vähintään 98,5 prosentin täytäntöönpanoaste, kun kaikki yli kaksi vuotta täytäntöönpanostaan myöhästyneet direktiivit on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä.

3.2.1. Yhteisön sääntöjen saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä ei kuitenkaan sellaisenaan riitä. Säädöksiä on myös sovellettava asianmukaisesti. Valitettavasti kansalaiset ja yritykset kohtaavat liian usein käytännön ongelmia pyrkiesään käyttämään sisämarkkinaoikeuksiaan. Ongelmat voivat liittyä esimerkiksi ammattipätevyyden tunnustamiseen tai yrityksen tuotteiden perusteettomaan syrjintään. Komissio voi aloittaa muodollisen jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn tällaisten ongelmien johdosta, mutta asian ratkaiseminen voi viedä vuosia – useimmissa tapauksissa kaksi vuotta ja paljon kauemmin, jos asia viedään tuomioistuimeen⁽¹⁾. Oikeudenkäyntejä olisi vältettävä, jos ongelmat voidaan ratkaista muutoin. Tämän vuoksi on tärkeää kehittää tehokkaan ongelmanratkaisun SOLVIT-verkkoa⁽²⁾ ja käynnistää uudelleen kansalaisten vastauspalvelu. Komissio on asettanut tavoitteeksi myös, että jäsenvaltioiden on vähennettävä kesäkuuhun 2003 mennessä vähintään 10 prosentilla rikkomistapauksia, jotka johtuvat yhteisön oikeuden virheellisestä soveltamisesta.

⁽¹⁾ Sisämarkkinoiden tulostaulu nro 9, marraskuu 2001.

⁽²⁾ KOM(2001) 702 lopullinen, 27.11.2001.

3.3. Seuraavien 18 kuukauden kohdennetut toimet on valittu sen mukaan, miten ne voivat osaltaan vaikuttaa ensisijaisten tavoitteiden saavuttamiseen. Toimien lukumäärää on vähennetty huomattavasti – viime vuonna niitä oli lähes 80 ja tänä vuonna noin 30 – jotta ne saisivat jakamattoman poliittisen huomion. Kohdennetut toimet on ryhmitelty neljän otsikon alle, jotka sisältyvät kolme vuotta sitten julkaistuun alkuperäiseen sisämarkkinoiden strategiaa koskevaan tiedonantoon ⁽¹⁾. Nämä ovat

- markkinoiden nykyaikaistaminen
- yritysten toimintaolosuhteiden parantaminen
- kansalaisten tarpeiden täyttäminen
- laajentumiseen valmistautuminen.

3.3.1. Markkinoiden nykyaikaistaminen on ensisijainen tavoite. Monet tärkeät Euroopan talouden sektorit eivät edelleenkaan ole riittävän kilpailukykyisiä. Eräät sisämarkkinoiden avainsektorit ovat edelleen hajanaisia ja liiaksi kilpailulta suojattuja. Barcelonassa kokoontunut Eurooppa-neuvosto korosti yhteysverkkoja tarvitsevien toimialojen ja rahoitussektorin integraation merkitystä. Ne ovat toimivien sisämarkkinoiden tukiranka. Rahoituspalveluiden toimintasuunnitelman toteutusta on nopeutettava. On otettava rohkeita askelia, jotta palvelumarkkinoiden integraatio saadaan etenemään. Julkisten hankintojen avoimuuden ja kilpailun lisääminen voi tuottaa huomattavia säästöjä. Vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta on sovellettava käytännössä niin ammattipätevyyden, tyyppihyväksynnän kuin rahoituspalvelujen suhteen. Vastavuoroiseen tunnustamiseen liittyvät ongelmat vähensivät kauppaa EU:ssa jopa 150 miljardilla EUR:lla pelkästään vuonna 2000, mutta ongelmaan ei ole nopeaa yleisratkaisua. Standardointivajetta on vähennettävä. Vaikka standardointityötä onkin vauhditettu, eurooppalaisen standardin hyväksyminen voi edelleen kestää jopa kahdeksan vuotta.

3.3.2. Yritysten toimintaolosuhteiden parantaminen on toinen keskeinen painopisteala. Toiminta markkinoiden integroimiseksi kaupan esteitä poistamalla voi olla tehokasta ainoastaan silloin, jos luovia ja dynaamisia yrityksiä tuetaan toimintaympäristössä, joka kannustaa yrittäjyyteen ja innovaatioon. Useilla alueilla on vielä tehtävä työtä. Tulisi antaa vähemmän mutta parempaa valtiontukea. Barcelonassa kokoontunut Eurooppa-neuvosto kehotti jäsenvaltioita edelleen vähentämään valtiontukea ja samalla suuntaamaan sitä uudelleen entistä monialaisempiin kohteisiin. On myös tärkeää parantaa yritysten verotusolosuhteita koko unionin alueella poistamalla veroesteitä ja vääristymiä. Yritysten hallintotaakka haittaa niiden kilpailukykyä. Pk-yrityksiin kohdistuvat vaikutukset ovat erityisen haitallisia. Vaikka sääntelyn parantamisen tarpeesta on

puhuttu paljon, useimmat yritykset eivät vielääkään ole havainneet mitään kouriintuntuvia vaikutuksia päivittäisissä toiminoissaan. Komissio esitti Sevillassa kokoontuneelle Eurooppa-neuvostolle sääntelyn parantamista koskevan toimintasuunnitelman, mutta se ei riitä – suunnitelma täytyy myös toteuttaa käytännössä. Jäsenvaltioiden on kannettava oma vastuunsa asiassa. Yksi merkittävä keino, jolla jäsenvaltiot voivat edistää yrittäjyyttä, on uuden yrityksen perustamisen tekeminen helpommaksi ja edullisemmaksi. Jos todella suhtaudumme vakavasti tutkimus- ja kehittämistyön merkitykseen, meidän on ratkaistava yhteisöpatenttia koskevan ehdotuksen pattitilanne. Ilman vahvaa ja kustannuksiltaan kohtuullista patenttijärjestelmää Eurooppa jää edelleen jälkeen USA:sta.

3.3.3. Sisämarkkinoiden tulisi vastata kansalaisten tarpeisiin. Kilpailu on kuluttajien edun mukaista, eikä se ole vaarantanut heidän turvallisuuttaan. Kuluttajansuojaa koskevien sääntöjen olisi edistettävä kilpailua ja vapaata liikkuvuutta. Vaikka hintaerot ovatkin kaventuneet kuluneen vuosikymmenen aikana, hintojen läheneminen on nyt hidastumassa. Cardiff-raportissa ja kuluttajansuojaa koskevassa vihreässä kirjassa ⁽²⁾ arvioitiin, että sääntelyn eroavaisuudet voisivat olla yksi selittävä tekijä. Kansalaisten tarpeisiin vastaaminen edellyttää myös sitä, että kestävä kehitys ja ympäristönsuojelu sekä sosiaalipoliittiset kysymykset sisällytetään entistä tiiviimmin sisämarkkinapoliittikkaan ⁽³⁾ ja että ammattitaitoa ja liikkuvuutta koskeva komission toimintasuunnitelma pannaan täytäntöön. Sen tavoitteena on luoda suotuisampi ympäristö avoimemmille ja helpommin saavutettaville eurooppalaisille työmarkkinoille vuoteen 2005 mennessä ⁽⁴⁾.

3.3.4. Sisämarkkinat ovat yksi tärkeistä ja erittäin näkyvistä aloista, joilla havaitaan välittömästi, ovatko uudet jäsenvaltiot täysin valmistautuneita sekä teoriassa että käytännössä. Laajentuminen lähestyy, ja ehdokasvaltioiden on vahvistettava edelleen hallinnon valmiuksia erityisesti sellaisilla keskeisillä aloilla kuin teollis- ja tekijänoikeudet, vastavuoroinen tunnustaminen (erityisesti ammattipätevyyden vastavuoroinen tunnustaminen), julkiset hankinnat ja rahanpesun torjunta. Unioni tukee ehdokasvaltioiden ponnisteluja, mutta on tärkeää integroida uudet jäsenvaltiot uuteen SOLVIT-verkkoon eli sisämarkkinoiden ongelmanratkaisuverkkoon mahdollisimman nopeasti.

3.4. Komission kohdennetut toimet on esitetty liitteessä 3. Komitea kannattaa yleisesti ottaen näitä tavoitteita ja kehottaa neuvostoa, Euroopan parlamenttia ja jäsenvaltioita auttamaan omalta osaltaan niiden saavuttamisessa.

⁽²⁾ KOM(2001) 531, 2.10.2001.

⁽³⁾ Neuvoston strategia ympäristönsuojelun ja kestävän kehityksen sisällyttämisestä sisämarkkinapoliittikkaan (8970/01).

⁽⁴⁾ KOM(2002) 72, 13.2.2002.

⁽¹⁾ KOM(1999) 624 lopullinen, 24.11.1999.

3.5. Julkisen politiikan tulosten mittaaminen on vaikeaa. Joitain arvokkaita tuloksia on mahdotonta mitata määrällisesti. Toisten mittaaminen on niin kallista, ettei se kannata. On kuitenkin parempi mitata edes vähän kuin ei lainkaan. On tärkeämpää mitata tuloksia kuin panoksia; toteutettujen yksittäisten toimien vaikutuksilla on suurempi merkitys kuin toimien määrällä. Toimiin olisi liitettävä indikaattoreita. Seuraavassa sisämarkkinoiden strategian katsauksessa komissio pyrkii esittämään täsmällisesti ne indikaattorit, joilla konkreettista edistymistä olisi mitattava.

4. Yleishuomioita komission julkistamasta sisämarkkinoiden strategian katsauksesta

4.1. Vuonna 2000 Lissabonissa pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa asetettiin tavoitteeksi, että EU:sta tulee kymmenessä vuodessa ”maailman kilpailukyysisin ja dynaamisin tietoon perustuva talous, joka kykenee ylläpitämään kestäväää talouskasvua, luomaan uusia ja parempia työpaikkoja ja lisäämään sosiaalista yhteenkuuluvuutta”. Nyt, kaksi vuotta myöhemmin, Eurooppa on jäänyt yhä enemmän jälkeen Yhdysvalloista monilla aloilla, joilla talouden dynaamisuutta ja kilpailukykyä mitataan.

4.2. Yksi tärkeimmistä syistä tähän on se, ettei sisämarkkinoiden loppuunsaattamisessa ole onnistuttu edistymään enemmän. Kuten Yhdysvalloissakin, suurin osa Euroopan kaupasta tapahtuu sen sisällä: yhteisön sisäisen kaupan osuus on noin 63 prosenttia⁽¹⁾ koko kaupankäynnistä. Kuten komission tiedonannossa todetaan, Euroopan markkinoiden modernisoinnin epäonnistuminen rajoittaa tämän kaupan kasvua – pelkästään vastavuoroiseen tunnustamiseen liittyvät ongelmat aiheuttavat jopa 150 miljardin euron menetykset vuodessa. Sisämarkkinoiden loppuunsaattaminen on niin pahasti kesken, että eurooppalaisten yritysten on usein helpompi käydä kaupaa unionin ulkopuolisten asiakkaiden kanssa kuin sen alueella sijaitsevien asiakkaiden kanssa. Jos EU:n tavoite halutaan saavuttaa, jäsenvaltioiden välistä kaupankäyntiä on yksinkertaistettava nykyisestä. Siksi komitea on samaa mieltä komission kanssa siitä, että Euroopan markkinoiden modernisoinnin tulee olla ensisijainen tavoite.

4.3. Lukiessa komission asiakirjaa syntyy eräänlainen déjà vu -tunne. Monet siinä esitetyistä edellytyksistä, päämääristä ja kehotuksista sekä pettymys riittämättömästä edistyksestä toistuvat kaikissa tiedonannoissa, jotka komissio on antanut

aiheesta. Komissio on suositannut samoja toimenpiteitä ja asettanut samoja tavoitteita ihailtavan johdonmukaisesti, mutta toivottuja tuloksia ei ole saavutettu. Komitea panee merkille, että komissio myöntää ylittäneensä tavoiteaikoja, esimerkiksi lainsäädännön yksinkertaistamista koskevan toimintasuunnitelman tavoiteajan, mihin komitea kiinnitti huomiota jo aiemmassa lausunnossaan⁽²⁾. Komitea yhtyy silti komission arvioon, jonka mukaan suurimmat syyt puutteelliseen edistykseen ovat jäsenvaltiot, Euroopan parlamentti ja neuvosto.

4.4. Komitea on komission kanssa samaa mieltä rakenneuudistuksen tarpeesta. Lissabonissa tehdyistä ja Barcelonassa vahvistetuista sitoumuksista huolimatta energiamarkkinoiden vapauttaminen etenee hyvin hitaasti. Eräät jäsenvaltiot eivät näytä haluavan siirtyä asiassa puheista tekoihin. Tietyillä, etenkin jäsenvaltioissa toimivilla tahoilla näyttää olevan edelleen suurta haluttomuutta toteuttaa muutoksia. Tämän ongelman ratkaisemiseksi on tarpeen omaksua uusia käytäntöjä, määritellä uusia työskentelymenetelmiä ja luoda uusi hallinnollinen ja poliittinen kulttuuri kuten komissio on todennut⁽³⁾. Tämä edellyttää komission johdolla toteutettavan, useiden elinten yhteisen lähestymistavan omaksumista.

4.4.1. Komissio vähensi viime vuonna 18 kuukauden toimintasuunnitelmassaan kohdennettujen toimien määrää 130:stä 78:aan. Nyt se on vähentänyt niitä edelleen 78:sta 30:een. Kahtena viime vuonna loppuunsaatettujen toimien osuus kaikista toimista on pysynyt lähes samana, noin 50 prosentissa. Vaikka komissio on melko varmasti oikeassa siinä, että toimien vähentäminen edelleen mahdollistaa poliittisen tarmon keskittämisen tehokkaammin harvempiin tavoitteisiin, tavoitteiden jatkuva alentaminen ei näytä parantaneen toimien loppuunsaattamisastetta. Komissio näyttää odottavan, että toimien vähentäminen edelleen lisää loppuunsaatettujen toimien osuutta, mutta kokemus osoittaa, ettei tällaista syyseuraus-ajattelua voi hyväksyä sellaisenaan. Kysymys näyttäisi olevan pikemmin poliittisesta tahdosta kuin poliittisesta tarhasta.

4.4.1.1. Demokratiassa poliittinen tahto perustuu kansalaisten enemmistön tahtoon. Sisämarkkinoiden loppuunsaattaminen voi toteutua vain jos määräävä enemmistö Euroopan kansalaisista katsoo hyötyvänsä sisämarkkinoista.

⁽¹⁾ Euroopan komissio, helmikuu 2002.

⁽²⁾ EYVL C 125, 27.5.2002.

⁽³⁾ KOM(2001) 726 lopullinen, 5.12.2001.

4.4.2. Kuten komissio toteaa, ”tehokkaat sisämarkkinat edellyttävät ensinnäkin, että jäsenvaltiot saattavat direktiivit osaksi kansallista lainsäädäntöään”. Komitea yhtyy komission näkemykseen, jonka mukaan jäsenvaltioiden on tärkeää saattaa yhteisön direktiivit osaksi lainsäädäntöään asianmukaisesti ja asetettuja määräaikoja noudattaen. Nykyisellään direktiivien voimaansaattaminen ja täytäntöönpano jäsenvaltioissa aiheuttaa ylimääräisiä hankaluuksia, eroavaisuuksia ja viivästyksiä. Jotta vältetään kilpailun vääristyminen ja sellaisten erilaisten lainsäädäntöjärjestelmien syntyminen, jotka haittaavat yhteisön sisäistä kauppaa, jäsenvaltioissa sovellettavien oikeusvälineiden tulee olla pitkälti yhdenmukaisia. Tähän ei päästä niin kauan kuin jäsenvaltiot viivyttävät yhteisön lainsäädännön voimaansaattamisessa ja sitä haittaavat valtioiden erilaiset tulkinnat sekä laajalti myönnetyt poikkeukset ja vapautukset. On yksinkertaisesti mahdotonta hyväksyä, että jäsenvaltioiden sallittaisiin edelleen lykätä yhteisön säädösten voimaansaattamista loputtomiin.

4.4.3. Tyypillinen esimerkki syntyvistä viivästyksistä on kulutustavaroiden kaupasta ja niihin liittyvistä takuista annettu direktiivi (1), joka on toistaiseksi saatettu voimaan vain neljässä jäsenvaltiossa. Komissio on asettanut tavoitteeksi saattaa voimaan 98,5 prosenttia kaikista direktiiveistä ja 100 prosenttia niistä direktiiveistä, joiden voimaansaattaminen on yli kaksi vuotta myöhässä, mutta tämä tavoite näyttää ennakoita mahdottomalta saavuttaa.

4.4.4. Kysymys ei ole myöskään pelkästään voimaansaattamisesta. Yhteisön säädösten saattaminen osaksi jäsenvaltioiden lainsäädäntöä riittävän yhdenmukaisesti sisämarkkinoiden toteuttamiseksi edellyttää, että joukko erillisiä ehtoja toteutuu, jotta prosessi voidaan saattaa loppuun. Tärkeimmät ehtoista ovat seuraavat:

- lainsäädännön voimaansaattaminen yhdenmukaisesti ja ajoissa
- tehokkaan täytäntöönpanon edellyttämän hallintokapasiteetin luominen
- poliittinen tahto noudattamisen valvomiseksi.

4.5. Komitea yhtyy komission väitteeseen, jonka mukaan sen ehdottamat toimet tukevat toisiaan ja luovat kerrannaisvaikutuksen, joka heikkenisi huomattavasti, jos vain osa toimista toteutetaan.

4.6. Komitea on komission kanssa samaa mieltä siitä, ettei tässä vaiheessa tarvita uusia ideoita eikä suunnanmuutosta. Olisi epätarkoituksenmukaista yrittää muuttaa prosessin suuntaa tässä vaiheessa. Paine edistyä komission mainitsemien tavoitteiden saavuttamisessa kasvaa kuitenkin jatkuvasti. Tässä asiassa on oleellisen tärkeää toimia nopeasti. Komitea tukee yleisesti kyseisiä tavoitteita ja komission niihin liittämiä prioriteetteja.

5. Huomioita komission kohdennetuista toimista

5.1. Markkinoiden nykyaikaistaminen

5.1.1. Komitea on samaa mieltä komission kanssa siitä, että jäsenvaltioiden on pikaisesti toteutettava Barcelonassa tekemänsä sitoumus antaa kaikille eurooppalaisille kuluttajille kotitalouksia lukuun ottamatta vapaus valita sähkön- ja kaasuntoimittajansa vuodesta 2004 lähtien. Komitea katsoo, että tavoitteen saavuttaminen merkitsisi huomattavaa edistysaskelta palvelujen vapauttamisessa, mutta jättäisi yhä jäsenvaltioille mahdollisuuden rajoittaa kotitalouskuluttajien valinnanvapautta eikä vaikuttaisi moniin muihin keskeisiin palveluihin. Siksi tavoite vaikuttaa hieman kunnianhimottomalta, mutta se on luultavasti enintään, mitä on poliittisesti mahdollista toteuttaa.

5.1.2. Kuten komissio väittää, ”rahoituspalvelut ovat Euroopan talouden tärkeä osa”. Rahoituspalveluiden toimintasuunnitelman puolivälin korkean tason tarkastelukokouksessa (2) arvioitiin, että yhdentynyt rahoitussektori voisi kasvattaa EU:n bruttokansantuotetta vuosittain jopa 43 miljardilla EUR:lla. Mm. kuluttajat hyötyisivät tästä merkittävästi. Barcelonassa kokoontunut Eurooppa-neuvosto vahvisti, että rahoituspalveluiden toimintasuunnitelmaa noudattamalla voidaan tähän tavoitteeseen päästä. Se kehotti neuvostoa ja Euroopan parlamenttia hyväksymään tämän vuoden aikana kahdeksan käsiteltävänä olevaa lainsäädäntöaloitetta. Komitea yhtyy tähän kehoitukseen.

5.1.3. Komission arvion mukaan kilpailun lisääntyminen yrityspalvelujen alalla voisi yksistään kasvattaa unionin BKT:tä 350 miljardilla EUR:lla (3). Palvelut olivat selvästi tärkein työllisyyden kasvua aikaansaava tekijä koko yhteisössä jo 1990-luvun loppupuolella. Ne tarjoavat myös tulevaisuudessa suurimmat mahdollisuudet työpaikkojen määrän kasvuun. EU:n ja Yhdysvaltojen palvelualojen työllisyysasteen välinen ero on 14 prosenttiyksikköä eli 36 miljoonaa työpaikkaa (3). Komitea yhtyy komission näkemykseen, jonka mukaan näiden mahdollisuuksien hyödyntämiseksi on ehdottoman tärkeää, että poistetaan sisämarkkinoilla edelleen olevat esteet, jotka koskevat yritysten rajatylittävää palveluntarjontaa, kuluttaja-asioita ja sijoittautumisvapautta.

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 1999/44/EY, annettu 25. toukokuuta 1999, kulutustavaroiden kauppaa ja niihin liittyviä takuita koskevista tietyistä seikoista, EYVL L 171, 7.7.1999.

(2) Kokous pidettiin Brysselissä 22. helmikuuta 2002.

(3) KOM(2000) 78, 1.3.2000.

5.1.3.1. Komitean mielestä olisi hyödyllistä arvioida ne kulut, jotka Euroopan veronmaksajille koituu silloin, kun kuluttajat eivät voi käyttää turvallisia, yleisesti saatavilla olevia ja useiden palveluntarjoajien tuottamia palveluita. Tarvitaan asianmukaista lainsäädäntöä tai käytännesääntöjä sääntelemään tällaisia palveluita tuottavien yritysten toimintaa. Sisämarkkinoiden toiminnan tehostamiseksi, kilpailun vääristymisen torjumiseksi sekä palveluiden jatkuvuuden ja niiden korkean laadun takaamiseksi kyseisten sääntöjen tulee olla yhdenmukaiset kaikkialla yhteisössä. Lisäksi olisi hyödyllistä tehdä arvio nykytilanteen vaikutuksesta palvelualan työllisyyteen. Tällainen arvio olisi erityisen kiinnostava laajentumisen näkökulmasta.

5.1.4. Julkiset hankinnat ovat toinen ala, jonka uudistusta on vauhditettava. Avoimesti ilmoitettavien julkisten hankintojen osuus on kasvanut, mutta se on edelleen vain 15 prosenttia. Muihin jäsenvaltioihin myönnettävien julkisten hankintasopimusten osuus on kuitenkin edelleen selvästi alle kaksi prosenttia. Vastaava osuus yksityissektorilla on 20 prosenttia. Komissio on arvioinut, että entistä avoimemmat hankintamenettelyt voisivat tuottaa eurooppalaisille veronmaksajille yli 50 miljardin EUR:n säästöt. On vaikea välttää päätelmältä, että tämä on vain yksi jäsenvaltioiden harjoittaman protektionismin ilmenemismuoto. Se ei ole Euroopan yhdentymisaatteen mukaista, eikä se edistä unionin tavoitteiden saavuttamista. Komitea on komission kanssa samaa mieltä siitä, että lainsäädäntöpakettia koskevan komission ehdotuksen eteneminen on ehdottoman tärkeää ja kaikkia yrityksiä sen vesittämiseksi esimerkiksi kynnsarvoja nostamalla olisi vakaasti vastustettava.

5.1.5. Komitea katsoo komission tavoin, että vastavuoroisen tunnustamisen periaatteelle on saatava laajempi hyväksyntä. Komissio toteaa, että ”monilla aloilla tämä periaate toimii kohtuullisen hyvin, ja sen avulla voidaan välttää tarpeeton sääntely.” Kunpa aina olisikin näin!

5.1.6. Komitea pahoittelee, että eurooppalaisen standardin hyväksyminen voi kestää jopa kahdeksan vuotta, ja katsoo, että prosessia on kiireesti jotenkin nopeutettava. Se ei voi hyväksyä, että tämä olisi ratkaisematon ongelma. Komitea yhtyy komission näkemykseen, jonka mukaan tilanne on edelleen huolestuttava joidenkin tärkeiden teollisuudenalojen kuten rakennustuotteiden ja koneiden osalta. Kuten komissio myöntää, ”näillä aloilla ei vielä voida puhua todellisista sisämarkkinoista”.

5.2. Yritysten toimintaolosuhteiden parantaminen

5.2.1. Komitea tukee komission kantaa, jonka mukaan unionin tulee tukea luovia ja dynaamisia yrityksiä. Tämä edellyttää sellaisen yrityskulttuurin luomista, jossa yritykset voivat menestyä vapaina tarpeettomista byrokraattisista rajoitteista. Lainsäädännöllä on pyrittävä helpottamaan eikä rajoittamaan yritystoimintaa. Lainsäädännöllä on pyrittävä helpottamaan eikä rajoittamaan yritystoimintaa. Komitea pitää tätä kestäväen talouskasvun ehdottomana edellytyksenä.

5.2.2. Yksi haitallisimmista rajoitteista on yrityksiin kohdistuva hallinnollinen taakka, jota – kuten komissio toteaa – on vähennettävä. Komitea on äskettäin antanut kaksi lausuntoa yksinkertaistamisesta ja lainsäädännön parantamisesta ⁽¹⁾. Lausunnoissaan komitea painotti tarvetta parantaa sääntelyn laatua, mihin tulee sisältyä myös sen määrän vähentäminen. Komitean mielestä tämä ei ole sama asia kuin sääntelyn purkamisen. Koska yhteisön lainsäädäntö on muodostunut vähitellen, lainsäädäntötekstit ovat mutkikkaita ja hämmentäviä. Tarvitaan selvästi laajamittaista tekstien uudelleenkirjoittamista, jotta nykyiset sekavat palimpsestit voidaan korvata tiiviillä ja johdonmukaisilla asiakirjoilla. Komitea viittasi myös siihen, että yksinkertaistaminen edellyttää lainsäädännön yhdenmukaistamista EU:ssa, ja kehotti käyttämään enemmän asetuksia direktiivien sijasta, sillä näin säädökset esitetään jäsenvaltioille valmiina kokonaisuutena sen sijaan, että niille annettaisiin mahdollisuus lisätä hajontaa entisestään.

5.2.2.1. Jälkimmäisessä näistä lausunnoista komitea huomautti, että heikkolaatuinen sääntely aiheuttaa eurooppalaisille yrityksille vuosittain yli 330 miljardin euron kustannukset ja jos otetaan huomioon heikkolaatuisen sääntelystä johtuvat julkishallinnon kustannukset sekä taloudellinen tehottomuus, yhteiskunnalle aiheutuvat kokonaiskustannukset ovat suunnilleen 10 prosenttia BKT:stä. Kyseisessä lausunnossa komitea hahmotteli toimintasuunnitelman lainsäädännön parantamiseksi ja kehotti kaikkia asianomaisia toimijoita osallistumaan täysipainoisesti sen toteuttamiseen. Komitea toistaa nyt tämän kehotuksen. Komitean ehdottama toimintasuunnitelma esitellään yksityiskohtaisesti liitteessä 4.

5.2.3. Komitea panee merkille sääntelyn parantamista koskevan toimintasuunnitelman julkaisemisen, jonka komissio esitti Sevillassa kokoontuneelle Eurooppa-neuvostolle. Komitea valmistele parhaillaan lausuntoa kyseisestä asiakirjasta.

(1) EYVL C 48, 21.2.2002 ja EYVL C 125, 27.5.2002.

Se luottaa siihen, että neuvosto, Euroopan parlamentti ja jäsenvaltiot panevat komission ehdotukset ripeästi ja päättäväisesti täytäntöön. Kuten komissio toteaa, ”tahdomme yritystemme olevan kilpailukykyisiä, mutta rajoitamme niiden toimintamahdollisuuksia.” Komitea kehottaa komissiota ottamaan johdon vankasti käsiinsä tässä asiassa, joka kuuluu selvästi sen vastuualueeseen. Vaikka hankkeen toteutuminen riippuu viime kädessä muista, komissiolla on asiassa sen virallisen toimivalan ylittävää vaikutusvaltaa. Nykytilanteen säilyttäminen ei ole varteenotettava vaihtoehto.

5.2.3.1. Komitea panee merkille, että komissio aikoo yhdessä jäsenvaltioiden kanssa perustaa pysyvän Euroopan yritysten testipaneelin (Standing European Business Test Panel), johon on tarkoitus kuulua noin 4 000 yritystä. Paneelin on määrä auttaa arvioimaan tärkeimpien lainsäädäntöehdotusten mahdollisia vaikutuksia kaikenkokoisten yritysten kannalta ja mahdollistaa nopea ja edustava palautteen saanti. Komitea pitää aloitetta tervetulleena, mutta toivoo, että paneelin toiminta on tehokkaampaa kuin aiemmat tämänsuuntaiset pyrkimykset.

5.2.4. Komitea on toistuvasti kiinnittänyt huomiota siihen, että jäsenvaltioiden verotusjärjestelmien erot pirstaloittavat sisämarkkinoita. Arvonlisävero on tästä silmiinpistävin esimerkki: koukeroisessa ja mutkikkaassa lakitekstissä asetetaan monitahoisia ja raskaita velvoitteita, jotka vaihtelevat maasta toiseen ja haittaavat suuresti etenkin pienyritysten rajatylittävää kauppaa. Sääntöjen moninaisuus ja niiden epäyhtenäinen soveltaminen merkitsee, että sisämarkkinat ovat käytännössä jakautuneet viiteentoista verotuksellisesti erilaiseen alueeseen. Niin kauan kuin arvonlisäveron kantavat jäsenvaltioiden viisitoista veroviranomaista, joilla on erilaiset oikeus- ja sääntelyperinteet, tulkinnat, menettelyt, järjestelmät, kielet, tavat, käytännöt ja työmenetelmät, on turha kuvitella, että rajatylittäviä liiketoimia voidaan kohdella samoin kuin valtioiden sisäisiä liiketoimia, mikä on todellisten sisämarkkinoiden tunnusmerkki. Nykytilanteen valossa tämä on pelkkä harhakuvitelma. Nykyiset arvonlisäjärjestelmät ovat itse asiassa ristiriidassa sisämarkkinoiden periaatteiden kanssa. Aiemmassa lausunnossaan ⁽¹⁾ komitea on huomauttanut, että yhteisön jäsenvaltioiden välisten liiketoimien luokittelu ”tuonniksi” ja ”vienniksi” on aikansa elänyttä ja sisämarkkinoiden tavoitteiden vastaista. Tämä pätee moniin muihinkin verotusta koskeviin näkököhtiin. Komitea on laatimassa lausuntoa tästä aiheesta.

5.2.5. Komitea on samaa mieltä komission kanssa siitä, että keskeinen osa yrittäjyyden edistämistä on uuden yrityksen perustamisen tekeminen helpommaksi ja halvemmaksi, ja se puoltaa komission aietta asettaa tarkat määrälliset tavoitteet muille yrittäjyyden osa-alueille ennen vuoden 2002 loppua.

5.2.6. Komitea tukee edelleen komission kehotusta vähentää valtiontukia, jotka luovat kilpailunvääristymiä. Tilanne, jossa tällaiset kehotukset kaikkuvat jatkuvasti kuuroille korville, on kestämätön.

5.3. Kansalaisten tarpeiden täyttäminen

5.3.1. Komitea yhtyy komission arvioon, jonka mukaan tavaran- ja palvelun toimittajien välisestä kilpailusta johtuva valintamahdollisuuksien lisääntyminen, palvelun parantuminen ja hintojen lasku eivät yleisesti ottaen ole heikentäneet kuluttajien turvallisuutta tai hyvinvointia. Komitea toteaa, että kuluttajia koskevat komission suunnitelmat esitellään tarkemmin tulevassa kuluttajapolitiikkastrategiassa vuosiksi 2002–2006, ja toivoo, että siltä pyydetään lausunto, kun asiakirja julkaistaan.

5.3.2. Muilla kuin yhteysverkkoja tarvitsevilla toimialoilla, joilla ei ole otettu käyttöön yhteisön lainsäädäntöä, jäsenvaltiot päättävät järjestelyistä julkisen palvelun velvoitteiden täyttämiseksi ja komissio rajoittaa toimintansa sen varmistamiseen, että järjestelyt ovat kilpailu- ja sisämarkkinasääntöjen mukaiset. Tämän vastakohta on tilanne, jossa yhteisön lainsäädäntö on voimassa. Komitea ei pidä näitä kahta tilannetta yhtä hyvinä, ja se on tyytyväinen komission ilmoitukseen ⁽²⁾ konkreettista toimista, joilla varmistetaan kyseisten sääntöjen soveltamisen parempi oikeusvarmuus ja ennakoitavuus.

5.3.3. Komitea on komission kanssa samaa mieltä siitä, että nykyinen epävirallisesti järjestetty yhteistyö kuluttajansuojasääntöjen täytäntöönpanosta vastaavien viranomaisten välillä ei ole riittävää, vaan sitä olisi vahvistettava. Komitea katsoo myös, että on varmistettava esteetön ja vapaa liikkuvuus, jotta vältetään tilanteet, joissa yritykset yksinkertaisesti päättävät luopua tuotteidensa myymisestä eri puolilla unionia, koska ne katsovat, että toimiminen neljäntoista erilaisen sääntelyjärjestelmän mukaisesti on liian hankalaa. Kuten komissio toteaa: ”Kun näin tapahtuu, asiasta kärsivät viime kädessä kuluttajat.” Eri puolilla unionia sovelletaan yleisesti toisistaan poikkeavia

⁽¹⁾ EYVL C 193, 10.7.2001.

⁽²⁾ Komission raportti Laekenin Eurooppa-neuvostolle, KOM(2001) 598, 17. lokakuuta 2001.

säännöksiä, mikä vaikeuttaa EU:n sisäistä kauppaa. Tilanne pahenee entisestään, jos laajentumisprosessi tuo sisämarkkinoille kymmenen uutta sääntelyjärjestelmää nykyisten lisäksi.

5.3.4. Komission tavoin komitea pitää erittäin tärkeänä rajatylittävien vaihtoehtoisten riitojenratkaisumekanismien kehittämistä⁽¹⁾. Kysymyksessä ei ole mikään sivuseikka. Asia on erittäin tärkeä sisämarkkinoiden tehokkaan toiminnan kannalta.

5.3.5. Lausunnossaan⁽²⁾ 24. marraskuuta 1999 annetusta komission tiedonannosta, jossa esitettiin ehdotettu sisämarkkinoiden strategia seuraavaksi viideksi vuodeksi, komitea kommentoi tavoitetta ”kansalaisten elämänlaadun parantaminen” seuraavasti: ”Yksin yhtenäismarkkinoilla ei voi saavuttaa tätä tavoitetta, sillä vaikka mahdollisuuksia olisikin tarjolla, kansalaiset eivät välttämättä hyödynnä niitä”. Lausunnossa kysyttiin myös, voidaanko tällaisen tavoitteen saavuttamista mitenkään mitata. Komitea panee merkille, että kyseinen tavoite on nyt muutettu muotoon ”kansalaisten tarpeiden täyttäminen”. Se pitää tätä parempana kuin alkuperäistä jokseenkin summittaista sanamuotoa, mutta epäilee, että näin muutettunakin tavoitetta voi olla vaikea mitata objektiivisesti. Ei vallitse yksimielisyyttä siitä, mitä ”kansalaisten tarpeiden täyttämisenä” tarkoitetaan. Kyseiset tarpeet ovat usein ristiriidassa keskenään, ja niiden täyttämisen arviointi on usein varsin subjektiivista.

5.3.5.1. Komitean mielestä tavoite parantaa kansalaisten elämänlaatua on oikea, mutta se muistuttaa, etteivät kansalaiset ole homogeeninen ryhmä, jolla on samanlaiset tarpeet. Sisämarkkinoiden kustannukset ja edut jakautuvat epätasaisesti eri kansalaisryhmien (yrittäjät, työntekijät, kuluttajat), alueiden ja toimialojen kesken eri aikajaksoina. Lisäksi yksittäisillä kansalaisilla saattaa olla samanaikaisesti useita eri rooleja. Näin ollen olisikin tarkistettava tulokset yksittäisiin kansalaisryhmiin kohdistuvien vaikutusten suhteen. Ryhmäkohtaiset lausunnot ovat varmasti mahdollisia, mutta on äärimmäisen vaikea mitata uskottavasti tavoitteiden saavuttamista yleisesti kaikkien Euroopan kansalaisten kannalta.

5.4. Laajentumiseen valmistautuminen

5.4.1. Kommentoidessaan komission sisämarkkinastrategiaa⁽²⁾ komitea totesi, että se ”kritisoi laajaa strategiaa pääasiassa sen vuoksi, että siinä ei ole käsitelty tarpeeksi laajentumisen näkökulmaa. Sen varmistaminen, että yhtenäismarkkinat edistävät laajentumisen onnistumista on asianmukainen tavoite, mutta se ei yksin riitä.” Kunpa se riittäisikin. Komitea piti tärkeimpänä sitä, että jäsenvaltiot kykenevät ennen liittymistä omaksumaan yhtenäismarkkinoiden säännöt. Nyt,

kaksi vuotta myöhemmin, tämä huolenaihe on edelleen ajankohtainen. Komissio toteaa, että ”ehdokasmaiden hallinnollinen valmius, myös sääntöjen noudattamisen ja täytäntöönpanon osalta, on edelleen melko heikko.” Laajentumisen jälkeen sisämarkkinat ovat varmasti laajemmat, mutta ovatko ne yhä sisäiset? Ovatko ne toisin sanoen edelleen sisämarkkinat edes nykyisessä melko suppeassa merkityksessä?

5.4.1.1. Komitea pitää huolestuttavana sellaista mahdollista tilannetta, että laajentumisprosessi toisi sisämarkkinoille yhä lisää hajontaa sen seurauksena, että yhteisön lainsäädännön voimaansaattamisen viivästyminen, kansallisten tulkintojen lisääntyminen ja kansallisten lakien, tapojen, perinteiden ja vakiintuneiden liike-elämän käytäntöjen soveltaminen uusissa jäsenvaltioissa synnyttäisivät yhä uusia toisistaan poikkeavia sääntelyjärjestelmiä. Ei voida hyväksyä, että laajentumisprosessi vaikeuttaisi sisämarkkinoiden toimintaa. Varmuuden vuoksi on pakko edellyttää, että olemassa olevia sisämarkkinasääntöjä noudatetaan tarpeellisin muutoksin uusissa jäsenvaltioissa.

5.4.1.2. Komitea on kuitenkin tietoinen siitä, että siirtymisen sisämarkkinasääntöjen noudattamiseen vaatii joissakin tapauksissa tietyn ajan. Tämä koskee etenkin niiden valtioiden liittymistä, joissa on ollut vuosien ajan totalitaarinen sortohallinto. Näissä tapauksissa siirtymäaika on takaaminen on soveltuva vaihtoehto sekä nykyisille että tuleville jäsenvaltioille. Siirtymäajat tosin rajoittavat sisämarkkinoiden neljää perusvapautta. Vaikka siirtymäajat ovat sosiaalisesti ja taloudellisesti hyväksyttävissä ja laajentumisen kannalta välttämättömiä, ne tulisi rajoittaa mahdollisimman lyhyiksi.

5.4.1.3. Komitea katsoo, että sääntelyn yksinkertaistaminen on myös laajentumista koskeva kysymys. Lausunnossaan EU:n laajentumisesta (esittelijä: Bruno Vever)⁽³⁾ komitea totesi: ”Yhteisön säännösten monimutkaisuus hankaloittaa sen omaksumista ehdokasvaltioissa. Euroopan unionin tulisi yksinkertaistaa yhteisön harjoittamaa sääntelyä, mutta se antaa yhä säännöksiä, jotka ovat käyttäjien kannalta liian monimutkaisia, kokonaisuuden muodostamisen kannalta liian hajanaisia ja joskus jopa ristiriitaisia. Ne muistuttavat liikaa jäsenvaltioiden omaa sääntelyä, mikä vaikeuttaa yhdenmukaistamista.” Komitea

(1) KOM(2002) 196 lopullinen, 19.4.2002, sekä piakkoin annettava ETSK:n lausunto, esittelijä: Henri Malosse.

(2) EYVL C 140, 18.5.2000.

(3) EYVL C 193, 10.7.2001.

tea toistaa tämän näkemyksen ja kiinnittää jälleen kerran huomiota siihen, että aikaa ongelman ratkaisemiseksi on vähän. Asiaan on suhtauduttava vakavasti.

5.4.2. Komitea yhtyy komission näkemykseen, jonka mukaan on välttämätöntä integroida uudet jäsenvaltiot uuteen SOLVIT-ongelmanratkaisuverkkoon mahdollisimman nopeasti. Se katsoo myös, että ehdokasvaltioita tulisi kannustaa osallistumaan komitean yhtenäismarkkinoiden seurantarayhmän aloitteesta perustettuun PRISM-tietokantaan⁽¹⁾ (Progress Report on Initiatives in the Single Market). Tiedut ehdokasvaltiot ovat jo tehneet niin.

5.4.2.1. Komitea katsoo, että Internetin käyttöä olisi lisättävä sisämarkkinoiden yhdentämiseksi. Erityisesti pienyritysten käymä yhteisön sisäinen kauppa helpottuisi huomattavasti, jos olisi olemassa ikään kuin käsikirjana toimiva verkkosivu, josta yritykset saisivat tietoja muissa jäsenvaltioissa sovellettavista lakisääteisistä vaatimuksista ja verojärjestelmistä. Myös hallinnon yhteyksiä yrityksiin ja kuluttajiin samoin kuin yritysten ja kuluttajien yhteyksiä hallintoon tulisi kehittää laajemmin yhteisön tasolla. Toistaiseksi tämä prosessi on yhä varsin kehittämätön.

5.4.3. Komitea suhtautuu myönteisesti käynnissä oleviin vertaisarviointeihin, joihin sisältyy jäsenvaltioiden vastaavien viranomaisten ja komission asiantuntijoiden vierailuja ehdokasvaltioissa. Se on samaa mieltä siitä, että sisämarkkinoiden laajentamiseksi ehdokasvaltioihin olennaista on yhteistyö ja yhteisymmärrys toimivaltaisten viranomaisten kesken.

5.5. Edistymisen mittaaminen

5.5.1. Komitea on komission kanssa samaa mieltä siitä, että on parempi mitata vähän kuin ei lainkaan ja että on tärkeää yhdistää määrällinen arviointi laadulliseen arviointiin, mutta se varoittaa tekemästä tästä prosessista liian subjektiivista. On vaikea vakuuttaa kansalaiset siitä, että todellista edistystä tapahtuu, jos edistystä ei voida mitata. Lisäksi mittausten tulee olla pitkälti empiirisiä. Komitea myöntää, että tärkein tekijä on reaalityönteiden kohdistuva vaikutus. Tilanne, jossa "useimmat yritykset eivät vieläkaan ole havainneet mitään vaikutuksia päivittäisissä toiminnissaan", on korjattava.

5.5.2. Komitea pitää tervetulleena, että seuraavassa sisämarkkinoiden strategian katsauksessa komissio pyrkii esittämään täsmällisesti ne indikaattorit, joilla konkreettista edisty-

mistä olisi mitattava. Uskottavuuden takia kyseisten indikaattoreiden luotettavuus on ehdottomasti varmistettava. Komitea on myös tyytyväinen sisämarkkinoiden seurantaan, jossa tarkastellaan säännöllisesti tyypillisen kulutuskorin hintoja kaikissa jäsenvaltioissa.

6. Päätelmät

6.1. Väistämätön päätelmä komission julkaisemasta sisämarkkinoiden strategian katsauksesta vuodeksi 2002 on, että tehtävää on vielä paljon ja toistaiseksi saavutettu edistys on riittämätöntä.

6.2. Aikakaan ei ole Euroopan puolella tässä asiassa. Katsauksen kattama 18 kuukauden jakso ulottuu laajentumisen aattoon ja lähes Lissabonissa asetetun tavoiteajan puoliväliin. Laajentumisen lähestyminen tekee sisämarkkinoiden loppuunsaattamisesta entistä kiireellisemmän asian. Jotta laajentuminen onnistuisi, sisämarkkinoiden toimintaa on kehitettävä niin, että ne tarjoavat perustan laajentumisen tuomalle talouskasvun kiihtymiselle, ja ehdokasvaltiot on saatettava voimassa olevan sisämarkkinalainsäädännön tasalle uusien vääristymien ja sisämarkkinoiden toiminnan tehottomuuden välttämiseksi.

6.3. Siitä, että Eurooppa on epäonnistunut pahasti pyrki- myksissään edetä konkreettisemmin kohti yleisesti hyväksytyjä yhteisiä tavoitteita, ei voi juurikaan syyttää komissiota, joka on toiminut pääasiallisesti muutoksen katalysaattorina, vaan syy on unionin muissa toimielimissä ja jäsenvaltioissa. Ilman kaikkien asianomaisten toimijoiden, ja etenkin jäsenvaltioiden, voimakasta ja konkreettista poliittista tukea visio todellisista sisämarkkinoista jää pelkäksi haaveeksi ja Euroopan strategisten tavoitteiden saavuttaminen kaukaiseksi unelmaksi.

6.4. Tällainen poliittinen tuki voi perustua vain siihen, että Euroopan unionilla on kansalaisten laajamittainen poliittinen kannatus. Tähän voidaan päästä vain välittämällä sisämarkkinoista koituvat edut entistä paremmin kansalaisille. Tarvitaan yhteinen tiedotuskampanja, jonka tavoitteena on vakuuttaa unionin kansalaiset yhtenäismarkkinoiden toteuttamisen heille mahdollisesti tuomista eduista sekä poistaa heidän huolensa siitä, että yhtenäismarkkinoista aiheutuu epäsuotuisia vaikutuksia.

6.5. Unionin tavoitetta koskevan lausuman toteutuminen edellyttää kaikkien asianomaisten toimijoiden ehdotonta sitoutumista. Komitea pyytää komissiota pohtimaan pidemmän aikavälin toimintasuunnitelmaa sisämarkkinoita varten, jotta se voi antaa täyden panoksensa tavoitteen toteuttamiselle. Komitea katsoo myös, että sisämarkkinoiden tulostaulun soveltamisalaa tulisi laajentaa koskemaan myös tekijöitä, joita siinä ei nykyisellään mainita. Erityisesti tulisi keskittyä tekijöihin, jotka vielä ovat yhtenäismarkkinoiden loppuunsaattamisen esteinä.

⁽¹⁾ www.esc.eu.int/omu_smo/prism

6.6. Komissio on oikeassa todetessaan, että ollakseen tehokas sisämarkkinoiden strategian on saatava niin komission, neuvoston, Euroopan parlamentin kuin jäsenvaltioiden yhteinen tuki ja että "Eurooppaa kollektiivisesti johtavien toimijoi-

den on muutettava lupauksensa toiminnaksi". Nähtäväksi jää, onko tämän tavoitteen saavuttamiseksi riittävästi poliittista tahtoa.

Bryssel, 18. heinäkuuta 2002.

Talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Göke FRERICHS

LIITE

talous- ja sosiaalikomitean lausuntoon

Keskustelussa hylättiin seuraavat muutosehdotukset, jotka saivat vähintään neljänneksen annetuista äänistä.

Kohta 4.4

Muutetaan kuulumaan seuraavasti:

"Komitea on komission kanssa samaa mieltä rakenneuudistuksen tarpeesta. Lissabonissa tehdyistä ja Barcelonassa vahvistetuista sitoumuksista huolimatta energiamarkkinoiden vapauttaminen etenee hyvin hitaasti. Eräät jäsenvaltiot eivät näytä haluavan siirtyä asiassa puheista tekoihin. Tietyillä, etenkin jäsenvaltioissa toimivilla tahoilla näyttää olevan edelleen suurta haluttomuutta toteuttaa muutoksia. Tämän ongelman ratkaisemiseksi Lissabonin ja Barcelonan huippukokouksissa jäsenvaltiot ilmoittivat energiamarkkinoiden vapauttamiseen liittyvistä sitoumuksistaan. Eräät jäsenvaltiot sitoutuivat Barcelonassa avaamaan markkinansa tiettyyn määräaikaan (vuoteen 2004) mennessä yleishyödyllisten palvelujen erityispiirteet huomioon ottaen. Päätettyjen uudistusten toteuttamiseksi on tarpeen maksua uusia käytäntöjä, määritellä uusia työskentelymenetelmiä ja luoda uusi hallinnollinen ja poliittinen kulttuuri kuten komissio on todennut. Tämä edellyttää komission johdolla toteutettavan, useiden elinten yhteisen lähestymistavan omaksumista."

Perustelu

Yksittäisten jäsenvaltioiden syyttäminen ei edistä poliittista keskustelua eikä myöskään yleishyödyllisten palveluiden markkinoiden kehittämistä, etenkin kun keskustelua yleishyödyllisten palveluiden erityispiirteistä, näiden palveluiden merkityksestä talouden kehitykselle ja kansalaisten elinolosuhteille sekä siitä seuraavista palveluiden markkinapuitteille asetettavista edellytyksistä ei ole saatettu läheskään päätökseen. Lisäksi ensimmäiset eri maissa kerätyt kokemukset ovat osoittaneet vapaan kilpailun liian hätäisen ja yksipuolisen toteuttamisen tuottavan usein epätoivottuja tuloksia.

Äänestystulos

Puolesta: 8, vastaan: 19, pidättyi äänestämästä: 1.

Kohta 5.1.1

Muutetaan toinen virke kuulumaan seuraavasti ja poistetaan kolmas virke:

"Komitea katsoo, että tavoitteen saavuttaminen merkitsisi huomattavaa edistysaskelta palvelujen vapauttamisessa, ja silti otetaan samalla huomioon yleishyödyllisten palvelujen erityispiirteet. mutta jättäisi yhä jäsenvaltioille mahdollisuuden rajoittaa kotitalouskuluttajien valinnanvapautta eikä vaikuttaisi muihin keskeisiin palveluihin. Siksi tavoite vaikuttaa hieman kunnianhimottomalta, mutta se on luultavasti enintään, mitä on poliittisesti mahdollista toteuttaa."

Perustelu

Katso kohtaa 4.4 koskeva muutosehdotus.

Äänestystulos

Puolesta: 10, vastaan: 26, pidättyi äänestämästä: 0.

Kohta 6.4

Korvataan kolmas virke seuraavalla tekstillä:

"Samalla on kuitenkin suhtauduttava vakavasti lähes rajoittamattoman kilpailun aiheuttamiin huolenaiheisiin ja kriittisiin seikkoihin etenkin yleishyödyllisten palvelujen alalla. Kansalaisten tyytymättömyyttä ei tule vähätellä 'perusteettomana tunnekuohuna', sillä se juontuu usein konkreettisista haitoista, jotka voidaankin yhdistää talouden liberalisoimiseen. Näin ollen sisämarkkinoiden loppuunsaattaminen voi onnistua vain jos EU:n kehittäminen sosiaaliunioniksi ja sisämarkkinoiden luominen tunnustetaan samanveroisiksi tavoitteiksi, joita edistetään yhtä tarmokkaasti."

Perustelu

Itsestään selvä. Vrt. myös eri maissa saadut kokemukset yleishyödyllisten palvelujen liberalisoinnista.

Äänestystulos

Puolesta: 16, vastaan: 21, pidättyi äänestämästä: 0.
